Täysistunto

Tiistai 15.3.2022 klo 13.59—15.49

5. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tupakkalain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 141/2021 vp
Valiokunnan mietintö StVM 2/2022 vp

Toinen käsittely

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 5. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotus, jonka sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä. — Keskusteluun, edustaja Koulumies.

Keskustelu

15.22 **Terhi Koulumies kok:** Arvoisa puhemies! Valiokuntakäsittelyssä teimme kokoomuksen lausumaehdotuksen, joka kuului seuraavasti: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus tuo eduskuntaan esityksen asunto-osakeyhtiöiden tupakointikieltojen määräämisen mahdollistamiseksi enemmistöpäätöksellä.” Teen tässä nyt kokoomuksen vastalauseen mukaisen lausumaehdotuksen.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja edustaja Kiviranta.

15.22 **Esko Kiviranta kesk:** Arvoisa puhemies! Hallitus on ohjelmansa mukaisesti jatkanut määrätietoista työtä tupakoinnin vähentämiseksi. Tupakoinnin vähentymisessä on ollut pitkään hyvää kehitystä, ja samalla tiellä tulee johdonmukaisesti jatkaa. Myös tupakkaveroa on johdonmukaisesti korotettu, ja se on myöskin omiaan edistämään tupakoinnin vähentymistä. Erityisen tärkeää on nuorten tupakoinnin vähentäminen — nuorena kehittynyt riippuvuus jää helposti päälle ja vaikeuttaa tupakoinnin lopettamista vanhempana.

Lisäksi kaikilla tulee olla mahdollisuus olla altistumatta passiiviselle tupakoinnille, joten tähän esitykseen sisältyvät tupakointikiellot ovat loogista jatkumoa hyvälle kehitykselle.

Valiokunta kiinnitti huomiota siihen, että esitys ei sisällä eräitä tupakka- ja nikotiinipolitiikan kehittämistyöryhmän esittämiä toimenpiteitä, kuten tupakkatuotteiden ostoikärajan korottamista 20 vuoteen ja parveketupakoinnin kieltoa. Nämä toimenpiteet tulevat varmaan toteutumaan jo ennen pitkää, ja niitä valmistellaan, ja ne toteutuvat. Sinänsä on hyvä tietysti, että oppositiokin näihin asioihin on kiinnittänyt vastalauseessaan huomiota.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Zyskowicz.

15.24 **Ben Zyskowicz kok:** Arvoisa herra puhemies! Jatkan tästä aiheesta eli tupakan ostoikärajan nostamisesta ja parveketupakoinnista, mistä myös edellinen edustaja eli edustaja Kiviranta puhui.

Nimittäin sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietinnössä sivulla viisi lausutaan seuraavaa: ”Valiokunnan asiantuntijakuulemisissa useat lausunnonantajat ehdottivat, että tupakkatuotteiden ostoikäraja ja hallussapidon ikäraja nostettaisiin nykyisestä 18 vuodesta 20 vuoteen. Saadun selvityksen mukaan ikärajan nosto ehkäisee kokeiluja ja käytön säännöllistymistä nuorilla sekä kaventaa pidemmällä aikavälillä todennäköisesti väestön sosioekonomisia terveyseroja.” Eli oli erittäin hyvät perustelut ikärajan nostamiselle valiokunnan saaman selvityksen mukaan, ja useat lausunnonantajat ovat tätä ehdottaneet. En tiedä, onko yksikään lausunnonantaja tätä varsinaisesti vastustanut.

Valiokunta sen jälkeen toteaa kuitenkin seuraavaa: ”Valiokunnan sosiaali- ja terveysministeriöltä saaman selvityksen mukaan esityksen valmistelun aikana arvioitiin, ettei ikärajojen korottamista työryhmän ehdottamalla tavalla ole tarkoituksenmukaista toteuttaa nyt käsiteltävänä olevassa hallituksen esityksessä.” — Piste. Ja sitten se varsinainen helmi: ”Asia vaatii ministeriön mukaan jatkoselvittelyä.” Nyt olisin kysynyt läsnä olevilta sosiaali- ja terveysvaliokunnan jäseniltä, joita täällä toivottavasti on: mitäköhän jatkoselvittelyä tämä ikärajan korottaminen sosiaali- ja terveysministeriön mukaan vaatii?

Minä ymmärrän, herra puhemies, kun on laajakantoisia ja vaikeita asioita, että niitä pitää paljon selvittää ja sen jälkeen vielä jatkoselvittää, mutta en pysty ymmärtämään, en millään, mitä jatkoselvittelyä sosiaali- ja terveysministeriön mielestä vaatii se, että tupakkatuotteiden ostoikäraja nostettaisiin nykyisestä 18 vuodesta 20 vuoteen. En pysty ymmärtämään ja toivon, että joku paikalla oleva sosiaali- ja terveysvaliokunnan jäsen, tai jos ei sellaista ole, niin edustaja Kiviranta, joka on kaikkien alojen asiantuntija, [Naurua] antaisi vastauksen tähän kysymykseeni.

Lopuksi, herra puhemies, totean, että esillä valiokunnassa oli todellakin myös tämä parveketupakoinnin kieltämisen yksinkertaistaminen. Siinäkään valiokunta ei edennyt. Nythän prosessi on erittäin monimutkainen, byrokraattinen, kustannuksia vaativa, ja viime kädessä kunta asiasta päättää, toki sen harkinta on sidottua. Tämäkin asia toivottavasti tässä jatkotyössä korjaantuu.

Mutta tähän kysymykseen, jonka esitin tästä selvittämistarpeesta liittyen ikärajaan, toivoisin saavani vastauksen. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitoksia. — Edustaja Talvitie.

15.27 **Mari-Leena Talvitie kok:** Arvoisa puhemies! Käsittelyssä on tosiaan tupakkalain muutos, jossa kiellettäisiin tupakointi muun muassa leikkikentillä ja yleisillä uimarannoilla. Mutta tähän alkuun: kannatan kokoomuksen edustaja Koulumiehen esittämää lausumaehdotusta.

Tosiaan laki kieltäisi tupakoinnin leikkikentillä ja yleisillä uimarannoilla. Ehdotetulla muutoksella suojataan ihmisiä, kuten pieniä lapsia, passiivisen tupakoinnin haitoilta. Nimenomaan tupakoinnille altistuminen ja passiivinen tupakointi on tärkeää ottaa huomioon, kun näitä rajoituksia tehdään. Kun esimerkiksi keuhkosyöpämäärät ovat nousseet nimenomaan niitten henkilöiden keskuudessa, jotka eivät ole itse tupakoineet, niin se, että on tupakoinnille altistunut tai passiivista tupakointia joutunut vuosia tai vuosikymmeniä

tekemään vasten tahtoaan, on mahdollisesti altistanut myös myöhemmälle keuhkosyövälle.

Edustaja Zyskowicz toi hyvin esiin tässä tämän tupakan oston ikärajan noston ja ne kaikki jatkoselvitykset, mitä hallituspuolueet nyt haluavat siihen tehdä. Olisin mielellään kanssa kysynyt salissa olevilta sosiaali- ja terveysvaliokunnan jäseniltä tai hallituspuolueiden jäseniltä, mitähän nämä mahdolliset jatkoselvitykset ovat, jotka tässä asiassa ovat tarpeellisia.

Sosiaali- ja terveysvaliokunta teki kuitenkin hyviäkin tarkennuksia tähän hallituksen esitykseen, muun muassa sen, että yleisillä uimarannoilla rajattiin tämä kielto toukokuusta syyskuuhun. Se ei nyt koske koko vuotta, niin kuin oli hallituksen esitys. Mutta tähän parveketupakoinnin kieltoon ja siihen mahdollisuuteen, että taloyhtiössä voitaisiin se enemmistöpäätöksellä tehdä, on kyllä tarvetta vielä tulevaisuudessa palata.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ledamot Ollikainen.

15.29 **Mikko Ollikainen r:** Ärade talman! Förslaget om ändringen av tobakslagen är en del av regeringsprogrammets mål att minska beroende av rusmedel i vårt land, och även om tobaksrökningen har minskat markant under de senaste 40 åren så finns det större skillnader mellan befolkningsgrupper. Det som har kommit fram här är ju väldigt glädjande, att speciellt unga har minskat sitt rökande, men det är till exempel tydligt att tobaksrökning orsakar mer hälsoproblem bland lågt utbildade än högt utbildade. Det är alltid oroväckande då hälsoproblemen koncentreras till endast vissa grupper. Enligt det här förslaget ska förpackningar förenhetligas så att en övervakningsavgift för importörer införs. Det ska även bli förbjudet att röka på offentliga lekplatser och simstränder.

Arvoisa puhemies! Mainitsin aikaisemmin keskustelussa koskien tätä tupakkalakia, että viime vuosien aikana kuumennettavan tupakan ja sähkötupakan käyttö on kasvanut ja suomalaiset käyttäjät vaihtavat mielellään perinteisen tupakan terveellisempään vaihtoehtoon. Koska nämä tuotteet ovat saatavilla naapurimaissa, Ruotsissa ja Virossa, mutta eivät meillä, uhka on, että niistä tulee uusi nuuska: kuluttajat ovat täällä, mutta verotulot menevät muualle. Toivon, että tätä asiaa seurataan ja tämä huomioidaan myös jatkossa tulevia tupakkalain uudistuksia ajatellen. — Kiitos.

Keskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.